

RAPORT
ROK OD
WYBUCHU WOJNY
JAK POMAGALIŚMY
DZIECIOM Z UKRAINY

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA

25 lat

Wstęp

Fundacja Świętego Mikołaja już od 2019 roku angażowała się w pomoc dzieciom z Ukrainy. Do marca 2022 roku prowadziliśmy w Mariupolu na wschodzie Ukrainy świetlicę edukacyjną dla dzieci z rodzin wewnętrznie przesiedlonych i pomagaliśmy dzieciom z domów dziecka. Kiedy 24 lutego 2022 roku Rosja zaatakowała Ukrainę, a miliony ludzi z dziećmi opuściło swoje domy, podjęliśmy natychmiastowe działania pomocowe w Ukrainie oraz w Polsce.

Błyskawicznie uruchomiliśmy program pomocy dostarczając artykuły pierwszej potrzeby do punktów pobytu, gdzie dzieci spędzały noce po przyjeździe do Polski. We współpracy z partnerami z Ukrainy – Maltańską Służbą Pomocy Iwano-Frankiwska oraz Fundacją Pomoc Maltańska uruchomiliśmy Międzynarodowe Centrum Logistyczne, dzięki któremu mogliśmy kierować na wschód transporty humanitarne z całej Europy. Wyposażyliśmy ośrodki dla dzieci osieroconych, przesiedlonych ze wschodu Ukrainy w okolice Iwano-Frankiwska. Wydrukowaliśmy tysiące książeczek dla dzieci w ich ojczystym języku, które każdego dnia przekazywaliśmy do bibliotek i punktów pomocowych. W marcu 2022 utworzyliśmy długofalowy program Przystanie Świętego Mikołaja, w ramach którego w całej Polsce powstały miejsca, w których dzieci z Ukrainy otrzymują wsparcie psychologiczne, edukacyjne, gdzie integrują się z rówieśnikami i uczą języka polskiego. Każde z tych działań było możliwe dzięki ofiarności i zaangażowaniu naszych Darczyńców, Partnerów i Wolontariuszy, którzy wspierali nad od pierwszych dni wojny. Bardzo dziękujemy!

Dziś, w rocznicę wybuchu wojny, chcemy podzielić się z Państwem szczegółami tych działań, które przeprowadziliśmy w ciągu minionego roku.

Zachęcamy do dalszego pomagania z Fundacją Świętego Mikołaja. Wciąż mamy bardzo wiele do zrobienia.

Joanna Paciorek i Dariusz Karłowicz
Zarząd Fundacji Świętego Mikołaja
wraz z całym zespołem

POMOC W LICZBACH

1500 koców

ok 5000 plecaków

28 000 książek

6 wyposażonych
placówek

1 świątlica

3 transporty medyczne

ok 450 wyprawek

ok 1000 godzin
języka polskiego

ok 3500 zajęć
i warsztatów

12 stypendiów

50 komputerów

ok 1500 dzieci skorzystało
z pomocy psychologa

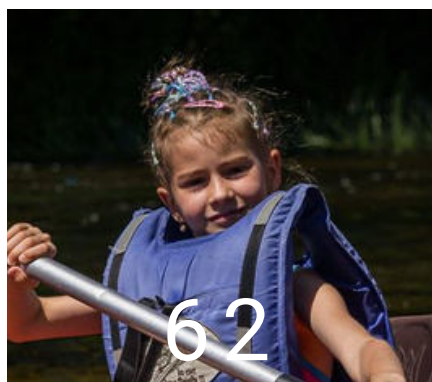

184 transporty humanitarne

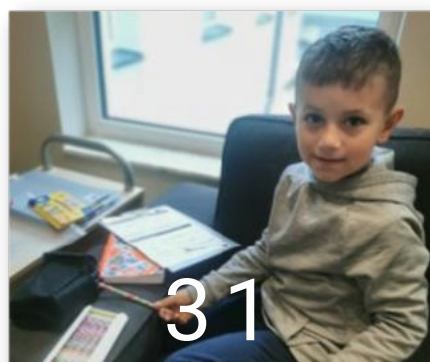
3000 ton żywności

Przystanie Świętego Mikołaja

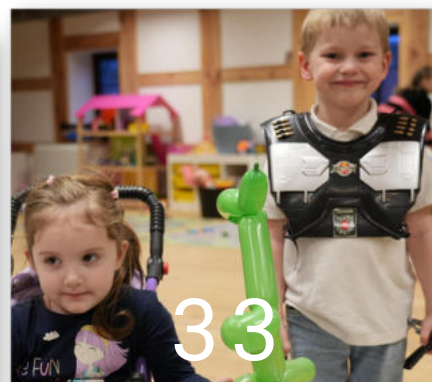
62

05-08 2022

31

09-12 2022

33

01-08 2023

4017 dzieci

3551 dzieci

5550 dzieci

Łączny koszt pomocy, to ponad 9 000 000 zł

LUTY 2022

CENTRUM POMOCY W MARIUPOLU

Kiedy 24 lutego 2022 roku Rosja rozpoczęła atak na Ukrainę, Mariupol stał się jednym z głównych celów. Sytuacja w mieście szybko stała się bardzo trudna, a Świetlica Świętego Mikołaja została przekształcona w lokalne centrum pomocy. Na miejscu organizowano zajęcia z pierwszej pomocy, samochód, który wcześniej służył nam do transportu dzieci z niepełnosprawnościami, stał się narzędziem dystrybucji najbardziej potrzebnych produktów (w tym m.in. wody). Na początku marca z powodu nasilającego się ostrzału straciliśmy kontakt z kierowniczką świetlicy, Kateryną Sukhomlynową. W połowie marca otrzymaliśmy od niej zdjęcia całkowicie zdevastowanej świetlicy. W trakcie walk obronnych zginęli żołnierze z pułku Azov, którzy bronili świetlicy do ostatniej chwili. Owoc pracy wielu ludzi, współpracujących ponad podziałami i granicami został zniweczony. Wierzimy, że nie na zawsze. Chcemy po wojnie odbudować Świetlicę Świętego Mikołaja w Mariupolu.

LUTY 2022

DWORCE I PUNKTY NOCLEGOWE W WARSZAWIE

Gdy tylko pojawiły się doniesienia o wielogodzinnych kolejkach mam z dziećmi na granicach, postanowiliśmy działać natychmiast. W trybie przyspieszonym zakupiliśmy pierwszą partię kocyków. Rozdawaliśmy je na warszawskich dworcach, na które docierały przemęczone maluchy. W mroźne noce czekał je nocleg w trudnych warunkach. Pierwszy transport kocyków błyskawicznie znalazł swoich właścicieli, a my zamówiliśmy kolejne. Do dziś rozdaliśmy ok. 1500 kocyków.

Nasz pierwszy program pomocy gościom z Ukrainy pozwolił nam poznać ich lepiej i zrozumieć ich potrzeby. Z przerażeniem obserwowaliśmy, że dzieci jadące setki kilometrów podróżując dniami i nocami, po długich kolejkach na przejściach granicznych, nie mają ze sobą prawie nic. Tak narodził się pomysł, aby rozdawać dzieciom tzw. plecaczki powitalne.

LUTY 2022

PRODUKTY PIERWSZEJ POTRZEBY

Widok przestraszonych i zmęczonych dzieci, ciągłe braki żywności, wody i wszystkiego co niezbędne dla mam z dziećmi, wymagały, żebyśmy na bieżąco dostarczali do punktów pomocy, głównie na dworcach, podstawowe produkty spożywcze i higieniczne. Kupowaliśmy soczki, wodę, biszkopty i produkty o długim terminie ważności.

Kolejne dni w Fundacji Świętego Mikołaja miały nam na organizowaniu transportów z hurtowni do punktów, które potrzebowały pomocy. Poszukiwaliśmy ich również sami - dostarczaliśmy rzeczy, w miejsca, gdzie mamy z dziećmi stały w kolejce do konsulatu. Codziennie odwiedzaliśmy dworce i nawiązywaliśmy kontakty z osobami odpowiedzialnymi za działanie poszczególnych punktów.

Dzięki wsparciu naszych Partnerów od pierwszych dni wojny dostarczaliśmy do punktów pomocy przybory szkolne oraz zabawki dla dzieci. Łącznie rozdaliśmy kilka tysięcy puzzli i przyborów szkolnych.

Pomoc kontynuowaliśmy w kolejnych miesiącach.

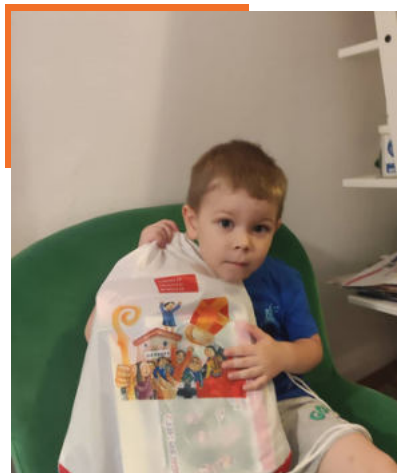
Marzec 2022

PLECACZKI POWITALNE

W naszych powitalnych plecaczkach dzieci mogły znaleźć podstawowe produkty higieniczne, wodę, sok, przekąski i drobne upominki, które miały osłodzić im trudne chwile, w kolejnych miesiącach również książki. Każdego tygodnia nasze biuro opuszczała coraz większa liczba plecaków, a do nas odzywały się kolejne punkty, w których przebywały dzieci. Zawartość naszych plecaków zmieniała się w zależności od okoliczności i potrzeb dzieci, które miały je otrzymać.

Zaczęliśmy od sal dla mam z dziećmi na warszawskich dworcach: Centralnym, Wschodnim oraz Zachodnim. Następnie nawiązaliśmy współpracę z całą siecią punktów pomocy na terenie całej Warszawy i okolic, m.in. przekazywaliśmy plecaki dzieciom mieszkającym w Hali Global Expo na ul. Modlińskiej, czy punkcie czasowego pobytu na Bielanach, a także na eventach i do free shopów w Warszawie. Dzięki pomocy naszych wolontariuszy, m.in. ze współpracujących z nami firm Accenture i NatWest Group, rozdaliśmy ponad 4500 plecaków.

Marzec 2022

PIES MARSHALL POMOCNIKIEM ŚW. MIKOŁAJA

W marcu nawiązaliśmy współpracę z Psem Marshall, który stał się naszym pomocnikiem w programie dystrybucji plecakzków powitalnych.

Bardzo zależało nam na tym, żeby zadbać nie tylko o materialne potrzeby dzieci, ale także o ich samopoczucie. Postać z bajki "Psi Patrol" jest uwielbiana przez wszystkie dzieci. W ciągu trzech miesięcy wspólnie z Marshall, odwiedziliśmy kilkakrotnie między innymi: Centrum Pomocy Puławska 20, Expo na ul. Modlińskiej, OSiR Bielany, Dworzec Centralny i Wilcza Hostel For Ukraine. Za każdym razem Marshall wzbudzał setki dziecięcych uśmiechów. Oprócz plecakzków powitalnych przekazywaliśmy również książeczki edukacyjne oraz drobne upominki, takie jak mini-puzzle. Każde z dzieci otrzymało swój upominek, a wszyscy chętni zrobili sobie zdjęcie z Marshall.

Marzec 2022

URUCHOMIENIE CENTRUM LOGISTYCZNEGO W CHORZOWIE

Już w marcu we współpracy z partnerami z Ukrainy – Maltańską Służbą Pomocy Iwano-Frankiwska, Fundacją Pomoc Maltańska oraz firmą Prologis, która bezpłatnie udostępniła nam magazyn, uruchomiliśmy Międzynarodowe Centrum Logistyczne, dzięki któremu mogliśmy kierować na wschód transporty humanitarne z całej Europy.

Od marca z Centrum wyjechało ponad 3000 ton pomocy humanitarnej.

Marzec 2022

TRANSPORTY MEDYCZNE DO SZPITALI DZIECIĘCYCH

W pierwszych tygodniach marca od naszych partnerów z Ukrainy otrzymaliśmy informację o trudnej sytuacji szpitali dziecięcych, które zostały odcięte od źródeł zaopatrzenia. Dzięki szybkiej i zorganizowanej akcji całego zespołu Fundacji, udało się zorganizować wszystkie niezbędne materiały i skompletować transport. Pomoc została przewieziona i przekazana na oddział pediatryczny szpitala miejskiego w Równem oraz szpitala w Chmielnickim, a także do ośrodka opiekującego się dziećmi z padaczką.

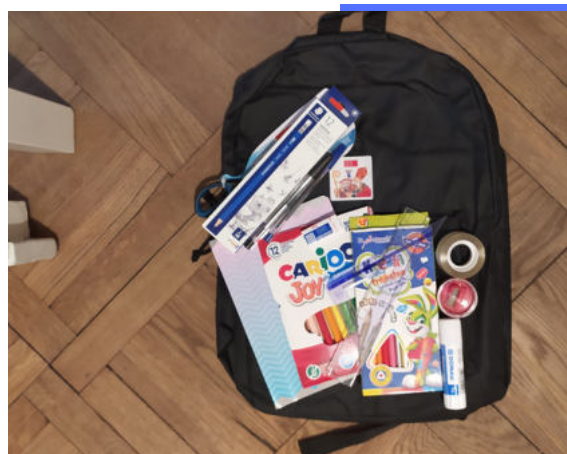
Sfinansowaliśmy zakup plastrów opatrunkowych, bandaży, gazy, leków przeciwbólowych i przeciwgorączkowych dla dzieci, strzykawek, igieł, opasek uciskowych, składanych noszy, koców termicznych, resuscytatorów i przyrządów do przetaczania płynów infuzyjnych.

Marzec 2022

WILCZA HOSTEL FOR UKRAINE I WYPRAWKI SZKOLNE DLA DZIECI

Z biegiem czasu dostosowywaliśmy do potrzeb dzieci również naszą pomoc w Polsce. Objęliśmy opieką punkt Wilcza House For Ukraine, gdzie blisko 250 osób (w tym 166 dzieci) znalazło stałe schronienie. W porozumieniu z punktem, utworzyliśmy więc dedykowaną zbiórkę na naszej stronie, w ramach której ludzie dobrej woli mogli wspierać podopiecznych Wilcza Hostel For Ukraine. Dzieci otrzymały od nas wyprawki szkolne, a punkt wsparcie finansowe i merytoryczne. W naszych spotkaniach z dziećmi pomagał nam Pies Marshall, który swoją obecnością sprawiał mnóstwo radości - zarówno dzieciom jak i dorosłym.

Kwiecień 2022

KSIĄŻECZKI NAJLEPSZYCH UKRAIŃSKICH AUTORÓW DLA DZIECI

We współpracy z ukraińskim Instytutem Książki wydrukowaliśmy książeczki najlepszych ukraińskich autorów dla dzieci, a znaleźli się wśród nich: Łesia Ukrainka – jedna z najważniejszych pisarek i poetek tworzących w języku ukraińskim, Saszko Dermanśkyj, współczesny autor książek dla dzieci, Wiaczesław Lehkobyt, ceniony artysta i ilustrator, Anatolij Hryhoruk – popularny pisarz, tłumacz i twórca wielu książek dla dzieci, Wasyl Kurowskyj – poeta i humorysta, Kateryna Rejda, graficzka, malarka i kolażystka, Hanna Samutina – jedna z najśłynniejszych artystek ukraińskich XX wieku, czy Wołodymyr Hołozubow, którego ilustracje znają wszystkie ukraińskie dzieci. Zależało nam na tym, aby dzieci, które przyjechały do Polski nie traciły kontaktu z językiem ukraińskim i kulturą swojego kraju. Dwanaście pięknie wydanych pozycji pogrupowaliśmy w pakiety i otworzyliśmy system zgłoszeń. Książki trafiały do bibliotek, miejsc tymczasowego pobytu i szkół, w których uczą się dzieci z Ukrainy. Książki znalazły się także w naszych plecaczkach. Łącznie wydrukowaliśmy 24 tys. egzemplarzy. Dzięki wsparciu wydawnictwa Insignis oraz Agora dla dzieci, BuchDruckerei oraz Wydawnictwa Naukowego UMK nasze pakiety wzbogaciły się o kolejne trzy tytuły. Łącznie do dzieci trafiło 28 tysięcy książeczek po ukraińsku.

Kwiecień 2022

OTWARCIE PROGRAMU PRZYSTAŃ ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA I EDYCJA

Korzystając z doświadczeń zebranych w naszych programach stypendialnych postanowiliśmy uruchomić ogólnopolski program, który pozwoli nam w długofalowy i systemowy sposób wspierać dzieci z Ukrainy. W ramach Przystani Świętego Mikołaja nawiązujemy lokalne partnerstwa i finansujemy projekty integracyjne, pomoc psychologiczną i edukacyjną.

Do pierwszej edycji projektu zgłosiło się ponad 530 lokalnych organizacji. Ostatecznie wybraliśmy 62 placówki, w których powstały Przystanie Świętego Mikołaja.

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA

I edycja

62 Przystanie

Świętego Mikołaja

w całej Polsce

- Biblioteka Publiczna im. Z. Łazarskiego w dzielnicy Mokotów miasta stołecznego Warszawy
- Biblioteka Samorządowa w Chłopicach
- Bytomskie Centrum Kultury
- Czernikowskie Stowarzyszenie CZYŻ-NIE
- Dom Kultury w Żabiej Woli
- Ełckie Centrum Kultury
- Fundacja "L", Łomża
- Fundacja AVE, Warszawa
- Fundacja Bo jak nie my to kto, Bratkowice
- Fundacja CDN, Kraków
- Fundacja Czas Na Nas, Żórawina
- Fundacja Edukacja Przygodowa, Zalesie Górne
- Fundacja "Edukacja z Wartościami", Warszawa
- Fundacja Edukacji i Kultury im. Marii Montessori, Kobyłka
- Fundacja na rzecz Wielkich Historii, Warszawa
- Fundacja Per Aspera Ad Astra, Łomianki
- Fundacja pomocy dzieciom Pocięcha, Wrocław
- Fundacja Pracownia Nauki i Przygody, Warszawa
- Fundacja Prowadź Mnie Światło Łagodne, Bielsko-Biała
- Fundacja Skrzydła dla Edukacji, Lublin
- Gminne Centrum Kultury w Konstantynowie
- Wejherowskie Centrum Kultury
- Włodawski Dom Kultury
- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego im. Króla Władysława Jagiełły w Jagielle
- Szczeciński Klub Tenisowy w Szczecinie
- Fundacja Inspiracja i Rozwój w Końskich
- Stowarzyszenie Sympatyków Doliny Rzeki Wkry "Nasza Wkra". Sochocin w woj. mazowieckim
- Wejherowskie Centrum Kultury
- Włodawski Dom Kultury
- Zespół Szkoły Podstawowej i Przedszkola Samorządowego im. Króla Władysława Jagiełły w Jagielle
- Szczeciński Klub Tenisowy w Szczecinie
- Fundacja Inspiracja i Rozwój w Końskich
- Stowarzyszenie Sympatyków Doliny Rzeki Wkry "Nasza Wkra". Sochocin w woj. mazowieckim
- UKS Orlik Przemyśl
- Warsztaty Kultury w Lublinie
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Bobrowicach
- Gminny Ośrodek Kultury w Pszczewie

- I Liceum Ogólnokształcące im H. Sienkiewicza w Łańcucie
- Katolicka Fundacja Dzieciom w Parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach
- Klub Sportowy Admiras, Gorzów Wielkopolski
- Klub Szachowy Stilon w Gorzowie Wielkopolskim
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Śniegonia w Wiśle
- Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie
- Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dębicy
- Miejski Dom Kultury w Mławie
- Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku
- Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci "SZANSA" Warszawa Ochota
- Ostrowskie Centrum Terapii, Ostrow Wielkopolski
- Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej, Stowarzyszenie Intra, Warszawa
- PSP nr 6 w Kędzierzynie- Koźlu
- Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku
- Stowarzyszenie "Mamy Czas", Warszawa
- Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. Każdego Człowieka, Toruń
- Stowarzyszenie Kobiet Krasne
- Stowarzyszenie Kulturalno - Oświatowe Wsi Ropica Polska
- Stowarzyszenie Magnolia, Gdańsk
- Stowarzyszenie pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów", Wrocław
- Stowarzyszenie Przyjaciół Kaniowa, Chełmno
- Stowarzyszenie Przymierze Rodzin, Warszawa
- Stowarzyszenie Sportowe Pomagamy Dzieciom, Szczecinek
- Stowarzyszenie Sprężyna Centrum Edukacji Nieformalnej, Kluszkowce
- Stowarzyszenie Wspierające Rodziców oraz Opiekunów Dzieci z Niepełnosprawnościami "MY TEŻ", Bydgoszcz
- Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Rudach
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego, Warszawa
- Towarzystwo Przyjaciół I SLO, Warszawa

Przystanie działały dzięki wsparciu naszych partnerów: Allegro, Pepco, Fundacji BNP Paribas, Eurocash, Fondation de France, Fondation Prévoir, Fundacja Banku Pekao S.A., Ikea, Lotos, Sonnedix oraz Darczyńców prywatnych.

Kwiecień 2022

UPOMINKI NA WIELKANOC

24 kwietnia 2022 roku to czas greckokatolickiej i prawosławnej Wielkanocy. Wiele dzieci po raz pierwszy spędzało ten rodzinny czas poza domem, bez bliskich i w zupełnie nowych warunkach. Z tej okazji przekazaliśmy świąteczne upominki dla 31 dzieci mieszkających tymczasowo na Ranczo pod Wysoką Turnią w woj. śląskim oraz dzieciom wewnątrzprzesiedlonym do Iwano-Frankiwka.

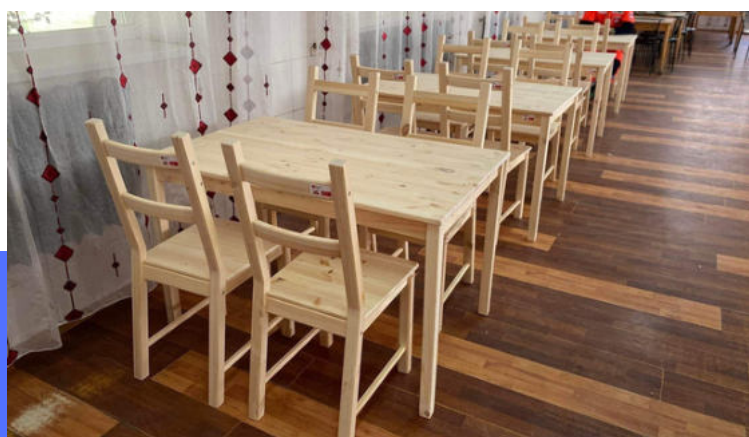

Kwiecień 2022

WYPOSAŻENIE 6 INSTYTUCJI POMOCOWYCH NA ZACHODZIE UKRAINY

W kwietniu wsparliśmy dzieci z 6 ośrodków pomocy z obwodu iwano-frankiwskiemu w tym domy dziecka i senatoria dziecięce. W nowych ośrodkach brakowało wyposażenia niezbędnego do normalnego funkcjonowania.

Zakupiliśmy kompletne wyposażenie: łóżeczka, materace, pościel, poduszki, ręczniki, krzeselka i stoliki, ale także niezbędny sprzęt AGD, garnki i naczynia. Łącznie na tę pomoc przeznaczaliśmy ponad 240 tysięcy złotych. Projekt zakupu wyposażenia był współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP oraz ze środków Pepco.

Maj 2022

START ZAJĘĆ DLA DZIECI W PRZYSTANIACH ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

W maju wystartowały zajęcia w Przystaniach Świętego Mikołaja w całej Polsce.

Pierwsza edycja programu trwała od maja do sierpnia 2022 roku.

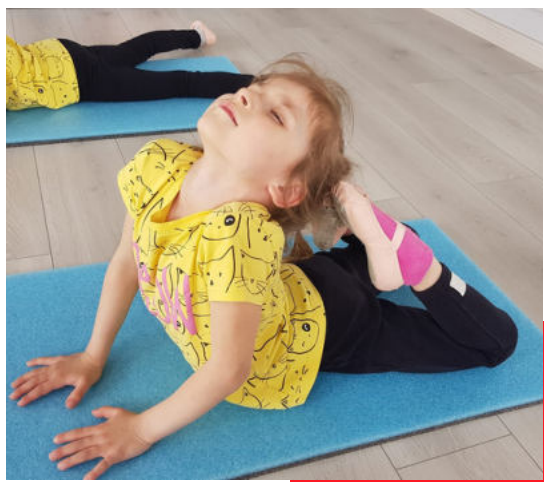
- Łącznie pomogliśmy 4017 dzieciom z Ukrainy
- 575 dzieci otrzymało profesjonalną pomoc psychologiczną
- Zorganizowaliśmy 127 wycieczek, 6 półkolonii i 11 wyjazdów wakacyjnych
- 764 dzieci wzięło udział w kursach języka polskiego
- 457 dzieci korzystało z zajęć sportowych
- 7213 godzin zajęć przeprowadzono w Przystaniach
- 2031 - liczba zajęć/warsztatów dla dzieci

Maj 2022

WARSZTATY ARTETERAPEUTYCZNE DLA DZIECI WEWNĘTRZNIE PRZESIEDLONYCH

W 10 ośrodkach, na terenie obwodu iwanofrankowskiego, w których przebywały dzieci wewnątrznie przesiedlone ze wschodu Ukrainy, zostały przeprowadzane całodniowe warsztaty z arteterapii i zajęcia wzmacniające samopoczucie. Uczestnikami zajęć były dzieci, które przeżyli traumy, w związku z przesiedleniem oraz mierzyły się z wyzwaniem zaadaptowania w nowej grupie rówieśniczej. Zajęcia były skierowane na integrację, podstawową pomoc psychologiczną oraz przekazanie kompetencji z zakresu pierwszej pomocy, radzenia sobie ze stresem. Zajęcia trwały do listopada. W ciągu 7 miesięcy przeprowadzono 49 zajęć dla 905 dzieci.

Maj 2022

PIKNIK DLA DZIECI PRZY HALI EXPO (WARSZAWA)

Duży punkt tymczasowego pobytu zorganizowany w Expo przy ulicy Modlińskiej w Warszawie to miejsce, które odwiedzaliśmy kilkakrotnie.

5 maja wzięliśmy udział w pikniku, w trakcie którego dzieci mogły pograć w piłkę, zobaczyć iluzjonistę, prezentację wozu strażackiego, zjeść watę cukrową i spotkać się z Psem Marshalllem i jego koleżanką Sky. Przygotowaliśmy prezenty dla 500 dzieci. Plecaczki, które spakowali w swojej siedzibie pracownicy firmy Accenture, pomogli nam przetransportować i rozdać wolontariusze z firmy NatWest Group. To był pełen uśmiechu, fantastycznie spędzony czas.

Maj 2022

POMOC DLA DZIECI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI Z OBWODU CHARKOWSKIEGO

W maju nasz transport dotarł do pięknie położonej, górskiej miejscowości Worochta, w której schronienie znalazła duża grupa dzieci z niepełnościami i wysokim potrzebami z obwodu charkowskiego. We współpracy z Maltańską Służbą Pomocy Iwano-Frankiwska dostarczyliśmy do punktu opieki nad dziećmi transport obejmujący meble, sprzęt AGD, w tym m.in. pralkę przemysłową, lodówki, czajniki, naczynia, zestawy garnków, ręczniki i inne niezbędne produkty.

Projekt zakupu wyposażenia był współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP

Czerwiec-lipiec 2022

WAKACJE W PRYZSTANIACH ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

W czasie wakacji w Przystaniach Świętego Mikołaja organizowane były półkolonie dla dzieci, liczne wycieczki, warsztaty i lekcje języka polskiego.

Dla przykładu w Przystani Świętego Mikołaja w Chełmnie przez dwa tygodnie odbywały się półkolonie dla dzieci i młodzieży, podczas których nasi podopieczni spędzili cudowne chwile w aquaparku oraz na kręgielni. Był też czas na aktywne spędzenie czasu na boisku oraz naukę przez zabawę. Jeden z dni poświęcony został wizycie w Muzeum Ziemi Chełmińskiej oraz w Ochotniczej Straży Pożarnej w Chełmnie, gdzie dzieci miały okazję zobaczyć z bliska najprawdziwszy wóz strażacki, a nawet usiąść w fotelu kierowcy. Każdy z uczestników półkolonii otrzymał specjalną „przystaniową” koszulkę.

W Przystani w Bobrowicach odbył się cykl warsztatów malarskich, podczas których powstała m.in. przepiękna panorama miasta. Każdy mały uczestnik stworzył część tej niesamowitej pracy. Dzieci wzięły także udział w zajęciach teatralnych oraz warsztatach z robótek ręcznych.

W Przystani Świętego Mikołaja prowadzonej przy Ełckim Centrum Kultury odbyły się zajęcia malarskie. Jak przystało na prawdziwych artystów, dzieci z pędzlem i paletą malarską w ręku, zasiadły za sztalugami i wyczarowały niesamowite dzieła sztuki.

Dzieci z Przystani Świętego Mikołaj prowadzonej przez Fundację AVE wyruszyły na wycieczkę oraz wyprawę kajakową zabytkowym autobusem tzw. BAJDARKOBUSEM. Był to niezwykle, pełen uśmiechów i radości czas, kiedy dzieci mogły oderwać się od trudów codzienności i spędzić beztrudne chwile w gronie rówieśników.

W przystani w Wejherowie realizowane są lekcje języka polskiego, dzieci otrzymują pomoc psychologiczną, ale też uczestniczą w warsztatach rękodzielniczych, plastycznych, ceramicznych, tanecznych i teatralnych.

W Opolu natomiast odbyły się warsztaty florystyczne dla dzieci, podczas których powstały nie tylko piękne bukiety, ale także nawiązały się relacje i przyjaźnie. Jak powiedziała jedna z Mam – „Są wakacje, dzieci nie chodzą do szkoły, to inny kraj, inny język – nie mają przyjaciół. W warsztatach biorą udział dzieci z Ukrainy. Dzieci mogą rozmawiać, dobrze się bawić, odpocząć”.

Grupa dzieci z Przystani Świętego Mikołaja w Ropicy Polskiej wybrała się na wycieczkę do Krynicy i Muszyny. Realizowane były także warsztaty kulinarne, artystyczne i językowe, ale także zajęcia z robotyki i kodowania. Do dyspozycji dzieci był również psycholog.

Lipiec 2022

PIERWSZE ZAJĘCIA W ŚWIETLICY ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA W IWANO-FRANKIWSKU

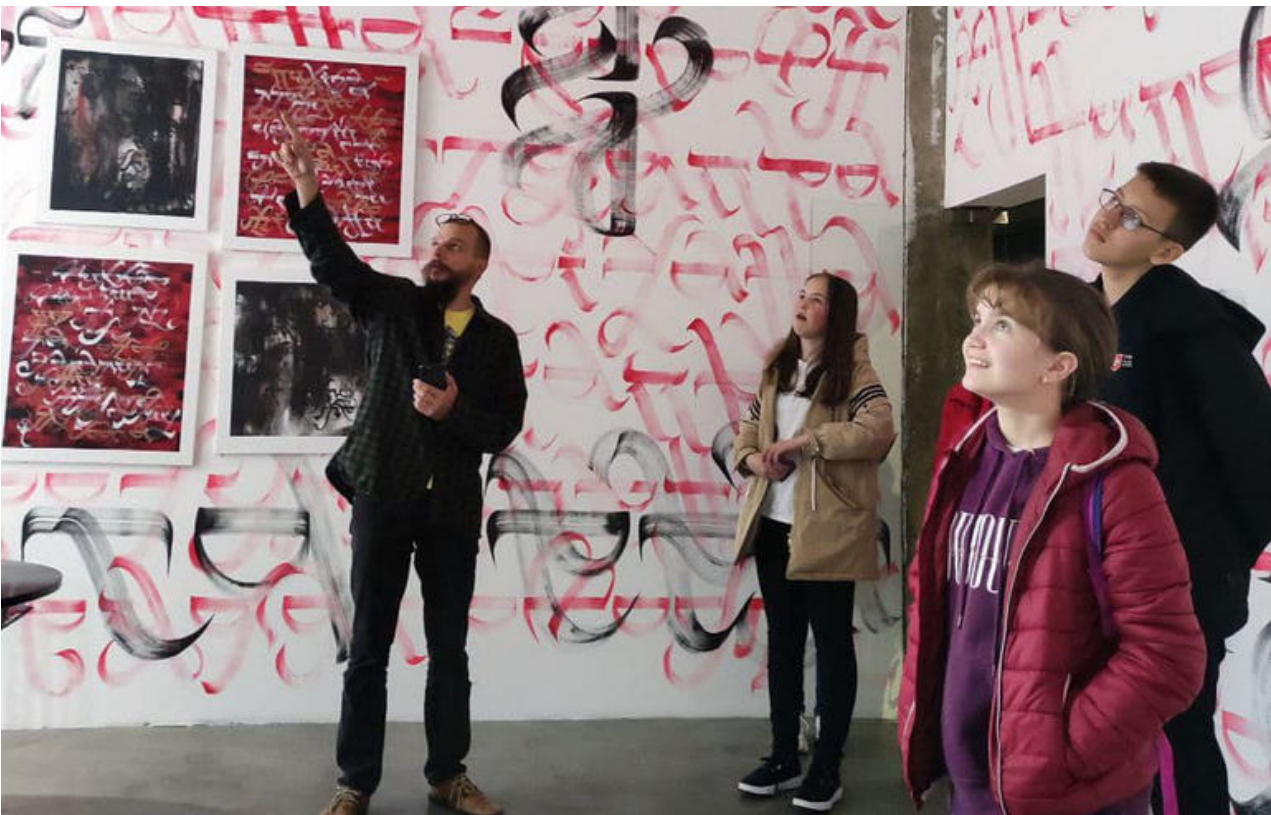
Kiedy w marcu otrzymaliśmy informację o zniszczeniu naszej świetlicy w Mariupolu, postanowiliśmy otworzyć siostrzaną placówkę w Iwano-Frankiwsku, ponieważ wiele rodzin ze wschodu Ukrainy wyemigrowało właśnie na te tereny. Placówka powstała we współpracy z naszym partnerem lokalnym Maltańską Służbą Pomocy Iwano-Frankiwska. Znaleźliśmy idealne miejsce, które wymagało jednak gruntownego remontu. Prace remontowe ruszyły, ruszyły również pierwsze zajęcia w ramach naszej świetlicy. Animatorzy organizowali zajęcia w wielu miejscach w całym obwodzie Iwano-Frankiwskim, gdzie przebywały dzieci z rodzin wewnętrznie przesiedlonych. Przez całe wakacje, pod okiem pedagogów, nasi podopieczni brali udział w różnorodnych zajęciach i wspólnie z rówieśnikami spędzali wolny czas. Na zajęcia uczęszczało regularnie 50 dzieci.

Projekt współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Projekt współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP

Sierpień 2022

KOMPUTERY DLA UCZNIÓW Z UKRAINY

Dzieci z Ukrainy, które w wyniku wojny obecnie mieszkają w Polsce, często łączą edukację stacjonarną ze zdalną. Wiele z nich zmuszonych jest do uczestniczenia w zajęciach ukraińskich szkół przez telefon, co utrudnia naukę. Dzięki firmie Accenture, przekazaliśmy 50 gotowych do pracy laptopów dzieciom i młodzieży z Ukrainy, które mieszkają aktualnie w Warszawie.

Wrzesień 2022

PRZYSTANIE ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA II EDYCJA

We wrześniu uruchomiliśmy II edycję projektu. Do współpracy tym razem zaprosiliśmy 31 placówki. Bardzo zależało nam na kontynuacji pracy z dziećmi i rozwijaniu rozpoczętych już działań, dlatego większość z tych Przystani, to placówki, które wzięły udział w I edycji programu. Zajęcia trwały do grudnia. Pomocą objęliśmy 3 551 dzieci.

W Przystaniach odbywały się lekcje języka polskiego, zajęcia integracyjne oraz liczne warsztaty m.in. z ceramiki, zajęcia plastyczne, malarskie, muzyczne, etnograficzne, kulturowe, filmowe, opiekuńczo-wychowawcze, ekologiczne, taneczne itp. Dzieci mogły także skorzystać z pomocy psychologa.

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA

II edycja

32 Przystanie

Świętego Mikołaja

w całej Polsce

- Miejskie Centrum Kultury w Ciechocinku
- Bytomskie Centrum Kultury (Pałac w Miechowicach)
- Fundacja Skrzydła dla Edukacji
- Fundacja "L"
- Ełckie Centrum Kultury
- Warsztaty Kultury w Lublinie
- Wejherowskie Centrum Kultury
- Stowarzyszenie Magnolia
- Miejski Dom Kultury w Mławie
- Stowarzyszenie Sportowe Pomagamy Dzieciom
- Fundacja Prowadź mnie Światło Łagodne
- Stowarzyszenie pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów"
- Stowarzyszenie Kobiet Krasne
- Szczeciński Klub Tenisowy
- Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej Stowarzyszenie Intra
- Fundacja Inspiracja i Rozwój
- Ostrowskie Centrum Terapii
- Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie
- Stowarzyszenie Sprężyna Centrum Edukacji Nieformalnej
- Fundacja Czas Na Nas
- Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Dębicy
- Oddział Terenowy Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci "SZANSA" Warszawa Ochota
- Klub Sportowy Admirala
- Fundacja Per Aspera Ad Astra
- Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku
- Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży
- Towarzystwo Przyjaciół I SŁO
- Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. Każdego Człowieka
- Katolicka Fundacja Dzieciom w Parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach
- UKS ORLIK PRZEMYŚL
- Fundacja "Edukacja z Wartościami"
- Włodawski Dom Kultury

Druga edycja programu trwała od września do końca grudnia.

- Łącznie pomogliśmy 3551 dzieciom z Ukrainy
- 815 dzieci otrzymało profesjonalną pomoc psychologiczną
- 220 dzieci wzięło udział w kursach języka polskiego
- 133 dzieci korzystało z zajęć sportowych
- Zorganizowaliśmy 52 wycieczki krajoznawcze i integracyjne
- 4770 godzin zajęć przeprowadzonych w Przystaniach
- 109 dzieci otrzymało wyprawki na nowy rok szkolny
- Powstało 72 miejsca pracy dla Ukraińców (plus wielu wolontariuszy)

Przystanie działały dzięki wsparciu: Allegro, Eurocash, Fondation de France oraz Darczyńców prywatnych.

Wrzesień 2022

WYPRAWKI NA NOWY ROK SZKOLNY

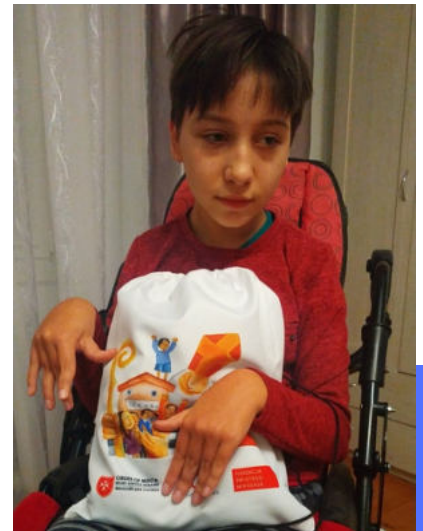
We wrześniu zakupiliśmy wyprawki szkolne dla 300 dzieci w sytuacji kryzysowej. Były to dzieci, które w wyniku wojny, wraz z rodzinami, przeprowadziły się do Iwano-Frankiwska. Także dzieci z Mariupola.

Wrzesień 2022

STYPENDIA DLA UCZNIÓW Z UKRAINY

Nasza fundacja od ponad 12 lat przyznaje zdolnym dzieciom z niezamożnych rodzin stypendia edukacyjne w Polsce. W zeszłym roku postanowiliśmy objąć wsparciem stypendialnym również dzieci z Ukrainy. Wśród podopiecznych naszych Przystani, odkryliśmy wiele utalentowanych dzieci, które dzięki naszemu wsparciu mają szansę dalej rozwijać swoje pasje.

- Ilian - 8 lat, pochodzi z Lwowa, tam uczęszczał do Szkoły Muzycznej. Laureat licznych konkursów muzyczno-wokalnych, teatralnych. Uczestnik programów telewizyjnych (typu show) np. „Karaoke na wsi” (baby). Śpiewa po polsku, ukraińsku i włosku. Gra na fortepianie i uczy się gry na skrzypcach. Lubi rysować na komputerze, interesuje się historią.
- Ivan - 15 lat, pochodzi z Kijowa, tam uczęszczał do szkoły artystycznej dla dzieci. Pasjonuje się matematyką (algebrą i geometrią), programowaniem i grafiką komputerową w 2D i 3D. Jest laureatem konkursów matematycznych i plastycznych. W przyszłości chciałby studiować matematykę i nauczyć się różnych języków programowania.
- Yourii - 11 lat, pochodzi ze Śniatynia (region frankowski). Jest to chłopiec uzdolniony zarówno sportowo, jak i muzycznie. Od czwartego roku życia ćwiczy wschodnie sztuki walki. Aktualnie uczy się w Polsce w klasie oboju.
- Yana - 11 lat, pochodzi z Kołomyi. To bardzo uzdolniona artystycznie dziewczynka. Do wybuchu wojny uczyła się w szkole muzycznej w Kołomyi. Na skrzypcach gra od piątego roku życia. W rodzinnym mieście często uczestniczyła w lokalnych koncertach. Miała również swój solowy koncert. Wygrała wiele konkursów. Yana uwielbia słuchać muzyki klasycznej, malować i ćwiczyć na instrumencie.

- Valentyna - 13 lat, absolwentka Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej na Ukrainie. Uczy się także gry na fortepianie i śpiewu.
- Boris i Fiodor - bracia, 12 i 16 lat, pochodzą z Sewastopola. Chłopcy na Ukrainie intensywnie trenowali tenis i uczestniczyli w zawodach sportowych zdobywając liczne nagrody. Teraz kontynuują treningi w Polsce.
- Artur - 9 lat, pochodzi z Kijowa, gdzie uczęszczał do dwóch szkół: ogólnokształcącej i muzycznej (do klasy fortepianu). Brał udział w międzynarodowych konkursach muzycznych, wokalnych i teatralnych. Uczestniczył również w zawodach przedmiotowych z matematyki, biologii i informatyki, ponieważ lubi przedmioty ścisłe. Chętnie rysuje, tańczy, śpiewa. Tworzy bajki i rysunki 3D.
- Sofiiia - uczy się w 1 klasie liceum. Jej pasją są książki. Brała udział w licznych konkursach międzynarodowych i ogólnokrajowych popularyzujących język ukraiński i literaturę o tematyce społecznej. Dodatkowo od 6 roku życia trenowała taniec klasyczny w studiu teatralnym, z którym zdobywała nagrody na międzynarodowych festiwalach i zawodach tanecznych.
- Eva - 18 lat, pochodzi z Mariupola. Eva rozpoczęła w październiku studia na Uniwersytecie Warszawskim oraz zdalnie na Uniwersytecie w Kijowie. Eva jest bardzo zdolną osobą. Dostała się do liceum bez egzaminów dzięki temu, że zajęła wysokie miejsce w krajowej olimpiadzie matematycznej. Z powodu wojny liceum kończyła zdalnie, przygotowując się równocześnie do egzaminów wstępnych na studia. Mieszkając w Mariupolu, Eva angażowała się w wiele akcji charytatywnych i była harcerką.
- Olha - 15 lat, niezwykle uzdolniona plastycznie dziewczynka. Pochodzi z Energodaru (powiat zaporoski). Olha maluje i rysuje od wczesnego dzieciństwa. Szkicuje ołówkiem, maluje farbami akrylowymi i akwarelami. Chciałaby się nauczyć olejnymi. Modeluje i rzeźbi z gliny, modeliny i papieru. Tworzy różnego rodzaju rękodzieła.
- Kyrilo - 13 lat, pochodzi z Chersonia, gdzie przez 4 lata trenował kajakarstwo. Aktualnie kontynuuje treningi w Polsce.

Wrzesień i listopad 2022

WYCIECZKA W KARPATY DLA DZIECI Z IWANO-FRANKIWSKA

W dniach 9-11 września zabraliśmy grupę 40 dzieci w Karpaty. Była to kontynuacja corocznej tradycji naszej świetlicy w Mariupolu. Nie chcieliśmy jej przerywać.

W trakcie wyjazdu dzieci oprócz pieszej turystyki górskiej, mogły skorzystać z innych, licznych atrakcji, a przede wszystkim zintegrować się ze sobą i na moment zapomnieć o trudnej codzienności.

Dzieci miały okazję wspólnie popracować i przygotować prezentacje dla reszty grupy, których tematyką byli sławni Ukraińcy i skarby ukraińskiej kultury. Choć w trakcie wyjazdu opiekunowie nie poruszali tematu doświadczeń wojennych, a celem wyjazdu było, aby pozwolić o nich zapomnieć, to dzieci wykazywały się niezwykłym patriotyzmem, a ich prezentacje pełne były podziwu dla ich bohaterów.

Druga wycieczka, dla grupy 41 dzieci, została zorganizowana w listopadzie. Łącznie w wyjazdach wzięło udział 81 dzieci (z kadrą i wolontariuszami 100 osób).

Projekt współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Grudzień 2022

OTWARCIE ŚWIETLICY W IWANO-FRANKIWSKU

19 grudnia 2022 roku, we wspomnienie Św. Mikołaja w kalendarzu juliańskim, oficjalnie otworzyliśmy Świetlicę Świętego Mikołaja w Iwano-Frankiwsku – mieście, które stało się obecnie miejscem do życia dla wielu rodzin i całych ośrodków opiekuńczych uciekających ze wschodu kraju w poszukiwaniu bezpiecznego schronienia. Przez kilka miesięcy Świetlica działała w lokalu zastępczym, a w budynku naszej nowej Świetlicy trwały prace remontowo-budowlane. W dniu wspomnienia Świętego Mikołaja w Ukrainie nowa siedziba Świetlicy została oddana do użytku i służy dzieciom dotkniętym skutkami wojny.

Przestronny i wygodny lokal oferuje opiekunom wszystko, co jest potrzebne do opieki nad najmłodszymi ofiarami wojny. Obok podstawowego wyposażenia sanitarnego i gastronomicznego w ośrodku znajdują się:

- osobna, wyciszona salka umożliwiająca konsultacje psychologiczne i terapię indywidualną;
- mała scena do prezentacji artystycznych dokonań podopiecznych;
- duża sala do zabawy;
- sala warsztatowa dla młodzieży ze sprzętem do nauki prac stolarskich i kra- wieckich;
- profesjonalny zestaw nagłośnieniowy;
- miejsce pamięci poświęcone Świetlicy Świętego Mikołaja w Mariupolu.

Wielkim atutem nowej Świetlicy jest widok na park i jezioro. Wokół znajdują się tereny zielone, dzięki czemu dzieci wraz z opiekunami będą mogły spędzać także dużo czasu na świeżym powietrzu.

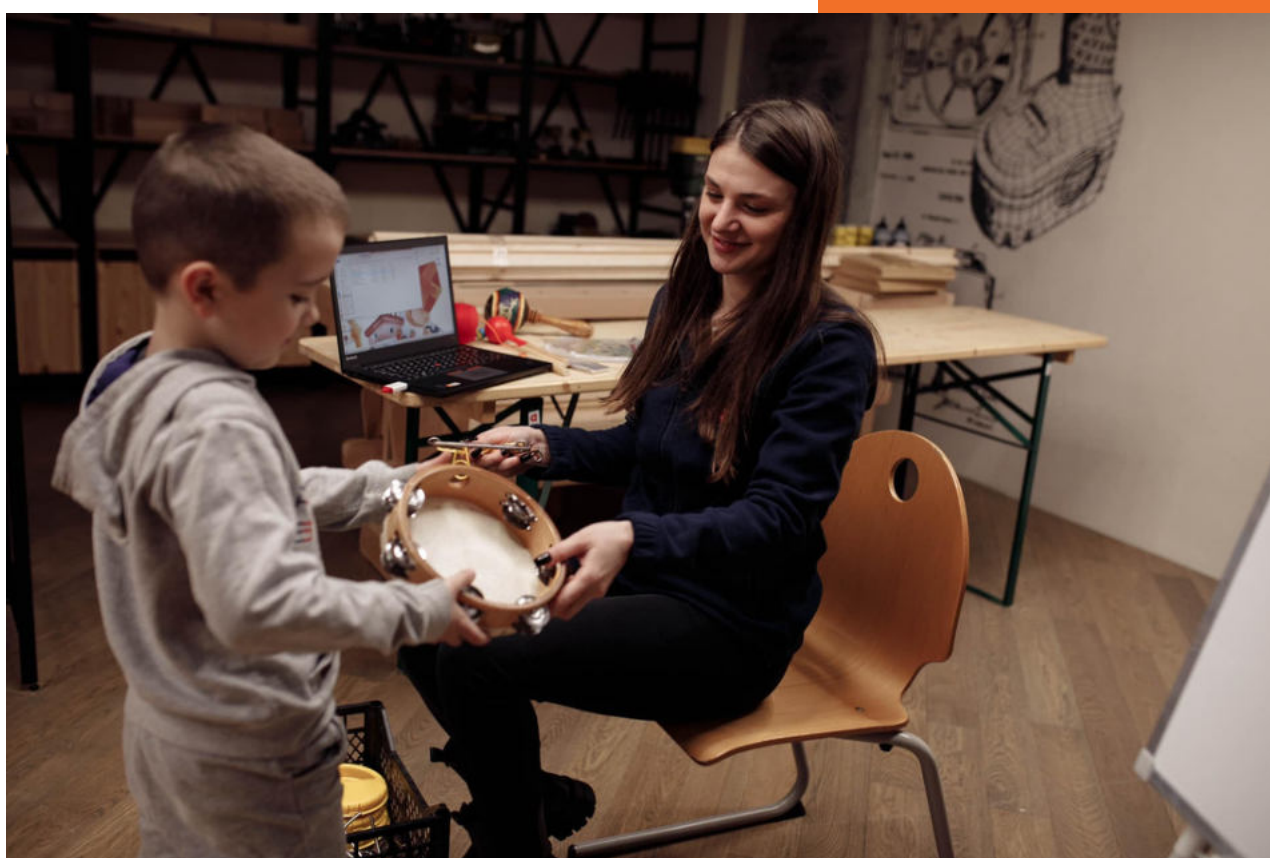
W ramach działania świetlicy, przeprowadzono od lipca do grudnia: najmniej 1028 warsztatów i konsultacji psychologicznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w tym: zapewniono 374,5 godziny indywidualnej pomocy psychologiczną dla dzieci i młodzieży, zapewniono 263 godziny grupowej pomocy psychologicznej oraz ponad 400 godzin warsztatów arteterapeutycznych. Do świetlicy przychodzi 200 dzieci.

Projekt współfinansowany w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Grudzień 2022

ŚWIĄTECZNE PACZKI I PRZEDŚWIĄTECZNE WARSZTATY

Przed świętami zorganizowaliśmy spotkania wzmacniające poczucie własnej wartości dla dzieci i młodzieży w 4 placówkach znajdujących się na terenie Iwano-Frankiwska, a także z okazji świąt przekazaliśmy 300 paczek dla dzieci - podopiecznych ośrodków opieki.

Styczeń 2023

PRZYSTAŃ ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA III EDYCJA

Od stycznia kontynuujemy prowadzenie Przystani Świętego Mikołaja. 33 placówki będą prowadziły zajęcia integracyjne, edukacyjne, a także pomoc psychologiczną do końca sierpnia. Pomocą w tym czasie będzie objętych ponad 5,5 tysiąca dzieci z Ukrainy.

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA

III edycja

33 Przystanie

Świętego Mikołaja

w całej Polsce

- Bytomskie Centrum Kultury (Pałac w Miechowicach)
- Fundacja Skrzydła dla Edukacji
- Warsztaty Kultury w Lublinie
- Ełckie Centrum Kultury
- Wejherowskie Centrum Kultury
- Miejski Dom Kultury w Mławie
- Akademia Piłkarska "Nazar"
- Stowarzyszenie Sportowe Pomagamy Dzieciom
- Fundacja Prowadź mnie Światło Łagodne
- Stowarzyszenie Kobiet Krasne
- Szczeciński Klub Tenisowy
- Fundacja Inspiracja i Rozwój
- Ostrowskie Centrum Terapii
- Miejska Biblioteka Publiczna w Cieszanowie
- Stowarzyszenie Sprężyna Centrum Edukacji Nieformalnej w Mizernej
- Fundacja Czas Na Nas w Żórawinie
- MiPBP w Dębicy
- Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci "SZANSA" Warszawa
- Klub Sportowy Admira Gorzów Wielkopolski
- Regionalne Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku
- Miejska Biblioteka Publiczna w Łomży
- Fundacja "L" Łomża
- Towarzystwo Przyjaciół I SLO Warszawa
- Stowarzyszenie Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. Każdego Człowieka Toruń
- Katolicka Fundacja Dzieciom w Parafii Św. Piotra i Pawła w Katowicach
- UKS Orlik Przemyśl
- Fundacja Edukacja z Wartościami w Warszawie
- Włodawski Dom Kultury
- Fundacja Gringo w Opolu
- Stowarzyszenie Magnolia W Gdańsku
- Fundacja Per Aspera ad Astra w Łomiankach k. Warszawy
- Stowarzyszenie pod wezwaniem MBNP "Przyjaciele Seniorów" we Wrocławiu

Przystanie działają dzięki wsparciu: Bosch, C&F, Fondation de France, Fondation Prévoir, Novo Nordisk, Pepco, Słuchaczy Radia 357 oraz Darczyńców prywatnych.

Specjalne wydarzenia i akcje

Taka skala pomocy nie byłaby możliwa bez zaangażowania wielu osób. Zorganizowano specjalne wydarzenia, by wspierać nasze działania:

- Pepco zrzekło się dochodu ze sprzedaży charytatywnych misiów.
- Rosyjski raper Oxxxymiron przekazał na naszą rzecz wpływ z biletów na wszystkich koncertach z serii Russians Against War.
- Firma Allegro przez dwa miesiące umożliwiła nam sprzedaż charytatywnych cegiełek, które klienci mogli nabywać przy okazji zakupów w serwisie.
- Redakcja Wprost przeznaczyła cały dochód z płatnych subskrypcji w marcu na rzecz Fundacji Świętego Mikołaja.
- Firma GoodLood wprowadziła do sprzedaży smak lodów, dochód z którego przekazała na rzecz naszych programów pomocy Ukrainie.
- Organizatorzy koncertu Belarus Outside System przekazali środki ze zorganizowanej podczas wydarzenia zbiórki.
- W ramach wydarzenia Artyści dla Ukrainy w Fabryce Norblina, zorganizowano zbiórkę do puszek, a młodzi artyści z Ukrainy, Białorusi i Polski zrzekli się dochodu sprzedaży swoich dzieł.
- Pani Eliza Anna Falkiewicz przekazała na rzecz Fundacji cały dochód ze sprzedaży tomiku "Jestem kobietą" podczas spotkania autorskiego w Warszawie.
- W niedzielę Wielkanocną odbył się koncert charytatywny dla dzieci na Ukrainie, w trakcie którego zbierane były darowizny online. W koncercie udział wzięli wybitni muzycy, laureaci konkursów i gwiazdy wielkich sal koncertowych.
- Nasi wolontariusze kwestowali pod koniec kwietnia w Teatrze Ochoty w trakcie wydarzenia "Głośne czytanie dla Ukrainy".
- Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Poznaniu wraz z partnerami zorganizował zbiórkę do puszek w ramach pikniku z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka dla polskich i ukraińskich dzieci.

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA

25 lat

pepco®

50 zł

POMOC DZIECIOM Z UKRAJNY

FUNDACJA
ŚWIĘTEGO
MIKOŁAJA

allegro

FUNDACJA ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA
RAPORT: ROK OD WYBUCHU WOJNY.
JAK POMAGALIŚMY DZIECIOM Z UKRAJNY

Partnerzy naszych działań na rzecz dzieci z Ukrainy

W ciągu ostatniego roku wsparli nas:

- Accenture
- Allegro
- AMS
- Browar Lubicz
- C&F
- Cap Martin właściciel marki This is BIO
- CHEP Polska
- Eurocash
- Federacja Przedsiębiorców Polskich
- Fundacja Banku Pekao S.A.
- Fundacja BNP Paribas
- Fundacja PVE Dobra Energia
- Fundacja Lotos
- Fondation de France
- Fondation Prévoir
- Gadzetyreklamowe.pl
- Heyah
- IKEA
- Good Lood
- Imas International
- Insignis Media
- L-ENGINE
- Łukasz Gos-Furmankiewicz (tłumacz pisemny języka angielskiego)
- Magellan Aerospace Polska
- Maltańska Służba Pomocy Iwano-Frankiwska
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych
- NatWest Group
- NOVO NORDISK
- Orange
- PEPCO
- Play
- Plus

- Polska Izba Biznesu Wielkopolska Izba Gospodarcza
- Prologis
- Radio 357
- Redge Technologies
- Robert Bosh
- ROBYG
- Schneider Electric
- SPAR
- Stabilo
- Storck
- Sonnedix
- Symfonia
- Teachers Without Borders
- Teleaudio DWA
- T-mobile
- Top Farms
- URSA Polska
- WPROST
- Wydawnictwo Agora dla dzieci
- Wydawnictwo Zielona Sowa
- zpapieru.pl

oraz wiele innych firm i osób prywatnych, za co z całego serca dziękujemy.

Fundacja Świętego Mikołaja od ponad 25 lat pomaga
dzieciom w potrzebie.

Wejdź na stronę
mikolaj.org.pl
i dowiedz się więcej o naszych działaniach.

Pomóż dzieciom z Ukrainy:
Fundacja Świętego Mikołaja
numer konta: 37 2130 0004 2001 0299 9993 0002
tytuł przelewu: darowizna na pomoc dzieciom z Ukrainy

Przeznacz nam 1,5% podatku
KRS: 0000 126 602

Skontaktuj się z nami:
mikolaj@mikolaj.org.pl
tel. 22 825 03 90

Zdjęcia wykorzystane w raporcie pochodzą ze źródeł
Fundacji Świętego Mikołaja.